

ADVIES Nr. 1.412

Zitting van woensdag 10 juli 2002

Uitvoering van het centraal akkoord van 22 december 2000 - Betaald educatief verlof
Gevolggeving aan advies nr. 1.367

X X X

A D V I E S Nr. 1.412

Onderwerp: Uitvoering van het centraal akkoord van 22 december 2000 - Betaald educatief verlof - Gevolggeving aan advies nr. 1.367

In het centraal akkoord van 22 december 2000 voor de periode 2001-2002, hebben de sociale partners zich ertoe verbonden een advies uit te brengen over een aantal vraagstukken betreffende het betaald educatief verlof. Daartoe heeft de Nationale Arbeidsraad op 17 juli 2001 advies nr. 1.367 uitgebracht dat onder andere betrekking heeft op de optimalisering van de lijst met opleidingen. Wat dit vraagstuk betreft moesten nog een aantal punten worden uitgevoerd.

Het onderzoek van deze vraagstukken werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 10 juli 2002 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Nationale Arbeidsraad heeft zich in advies nr. 1.367 van 17 juli 2001 gebogen over de uitvoering van het deel van het centraal akkoord van 22 december 2000 dat betrekking heeft op het betaald educatief verlof, onder andere wat de optimalisering van de lijst met erkende opleidingen betreft.

In dit advies heeft de Raad enkele denksporen aangegeven om deze optimalisering door te voeren.

Het gaat om:

- eensdeels:

- * de valorisatie van de sectorale opleidingen;

De Raad was van oordeel dat opleidingen, die uitsluitend gericht zijn op de activiteiten van één bedrijfstak, op het niveau van die bedrijfstak georganiseerd en erkend kunnen worden ofwel dat zij ook in de erkenningscommissie alsnog een erkenning zouden kunnen krijgen. Vanuit die gedachtegang nam de Raad zich voor te onderzoeken voor welke opleidingen het geraden lijkt dat de paritaire comités deze zelf organiseren of ze erkennen.

- * de actualisering van de uitgesloten beroepsopleidingen om de opleidingen die niet beantwoorden aan de notie beroepsopleiding in de strikte zin maar veeleer in de sfeer van de vrijetijdsbesteding gesitueerd kunnen worden, uit te sluiten van het educatief verlof;
- * de bevordering van de knelpuntberoepen.

Dienaangaande heeft de Raad de lijst met studies die voorbereiden op een beroep waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat en die jaarlijks door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening opgesteld wordt ter uitvoering van artikel 93 van het werkloosheidsbesluit van 25 november 1991 (waarin bepaald wordt dat de werkloze die studies met volledig leerplan wenst te hernemen geen werkloosheidsduur moet rechtvaardigen indien die studies voorbereiden op beroepen waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat) beschouwd als een richtsnoer om te bepalen welke opleidingen prioritair voor het educatief verlof in aanmerking kunnen komen.

- anderdeels, het opzetten van een alarmbelprocedure voor de door de erkenningscommissie erkende opleidingen.

De Raad wil deze denksporen in dit advies concretiseren.

II. VOORSTELLEN VAN DE RAAD

A. Valorisatie van de sectorale opleidingen, actualisering van de uitgesloten beroepsopleidingen en bevordering van de knelpuntopleidingen

1. Algemene beginselen

De Raad heeft beslist te onderzoeken hoe de sectorale opleidingen en de opleidingen die in de sfeer van de vrijetijdsbesteding liggen van de automatische erkenning kunnen worden uitgesloten en hoe de opleidingen voor beroepen waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat, kunnen worden bevorderd.

- a. Overeenkomstig het voornoemde advies nr. 1.367 heeft hij zich alleen toegespitst op de beroepsopleidingen, vooral op de opleidingen voor sociale promotie en de middenstandsopleidingen.
- b. Met het oog op deze oefening, heeft hij in eerste instantie twee parallelle en niet-cumulatieve criteria in het licht gesteld die het mogelijk maken na te gaan welke opleidingen een automatische erkenning kunnen krijgen, namelijk:

- het intersectorale karakter van de opleidingen; overeenkomstig de beginselen van het voornoemde advies nr. 1.367 zijn dit de opleidingen die gericht zijn op de activiteiten van meerdere bedrijfstakken, met andere woorden de opleidingen die niet louter sectoraal zijn en niet in de sfeer van de vrijetijdsbesteding gesitueerd kunnen worden.
- de voorbereiding op een beroep waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat.

De opleidingen die niet aan één van deze twee criteria voldoen kunnen niettemin worden georganiseerd en erkend door de paritaire comités die ze als dienstig voor hun sector erkennen of, bij ontstentenis ervan, door de erkenningscommissie.

De Raad meent dat het beginsel volgens hetwelk de automatische erkenning beperkt is tot de opleidingen die aan deze twee criteria voldoen, moet worden opgenomen in afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen.

De Raad vindt dat deze criteria geconcretiseerd moeten worden. Hierover formuleert hij voorstellen in punt 2 verderop.

- c. De Raad onderstreept ten slotte dat de nieuwe regels die hij voorstelt, om te bepalen welke opleidingen een automatische erkenning kunnen krijgen, geen afbreuk mogen doen aan de grondbeginselen van het betaald educatief verlof. Het recht op betaald educatief verlof van een werknemer van een sector geeft hem per definitie recht op de opleidingen van alle sectoren, ongeacht de opleiding die deze werknemer reeds heeft genoten.

2. Onderzoek van de bestaande opleidingen volgens het intersectoraal karakter of het significant tekort aan arbeidskrachten

De Raad formuleert de volgende voorstellen om de door hem vastgestelde parallele en niet-cumulatieve criteria die het mogelijk maken na te gaan welke opleidingen een automatische erkenning kunnen krijgen, te concretiseren.

a. Intersectoraal karakter

1) Methodologie

De Raad heeft de bestaande opleidingen voor sociale promotie geanalyseerd op grond van het intersectorale karakter ervan. Nadien heeft hij een lijst opgesteld met opleidingen die een dergelijk karakter vertonen.

Voor de opstelling van die lijst heeft hij zich gebaseerd op de lijsten met cursussen voor sociale promotie van de Franse, de Vlaamse en de Duitstalige gemeenschap.

Gezien de verschillende structuur van deze drie lijsten, overwegende dat sommige opleidingen in elk van deze lijsten onder meer dan één rubriek worden vermeld en gezien de classificatie van dezelfde opleidingen onder verschillende categorieën door elk van de gemeenschappen, heeft de Raad gekozen voor een typologie in de vorm van grote algemene rubrieken (studiegebieden genoemd).

De Raad is voornemens later eenzelfde oefening te verrichten met betrekking tot de middenstandsopleidingen.

2) Lijst van opleidingen met een intersectoraal karakter

Volgens de Raad vertonen de opleidingen in de volgende lijst een intersectoraal karakter en moeten zij dus automatisch worden erkend.

a) Algemene cursussen

- wiskunde;
- wetenschappen;
- opleiding in communicatie;
- algemene opleiding en basisopleiding;
- schoonmaak (interieurverzorger);

- (her)inschakeling;
- filosofie.

b) Milieuproblemen

c) Industrie

- Allerlei
 - * besturen van voertuigen;
 - * veiligheid - gezondheid - verfraaiing van de werkplaatsen;
 - * alternerend werken/leren : mentorschap in de onderneming en inschakeling in het beroepsleven.
- Elektriciteit
- Elektronica
- Mechanica
- Elektromechanica
- Industriële informatica
- Technisch tekenen
- Muziekinstrumentenbouw

d) Economie en handel

- Beheer
 - * beheer - allerlei;
 - * bedrijfsbeheer;
 - * boekhouding;
 - * fiscaliteit;
 - * recht;
 - * marketing;

- * economie;
- * administratie, inclusief de openbare financiën.
- Secretariaat
- Talen
 - * de officiële landstalen
- Informatica
- Tertiair in industrie - veiligheid en gezondheid - kwaliteitsgarantie
- Bibliotheek en documentalist

- e) EHBO - polyvalente verzorging

- f) Toegepaste wetenschappen
 - Human resources (beheer en organisatie)
 - Beheer van human resources en personeelsbeheer
 - * relationele aspecten;
 - * psychologie;
 - * sociologie.

De Raad dringt erop aan dat de nodige maatregelen worden genomen om in de voornoemde wet van 22 januari 1985 een bepaling op te nemen volgens welke de lijst in de vorm van een koninklijk besluit zal worden gegoten.

b. Significant tekort aan arbeidskrachten

De Raad herinnert eraan dat de knelpuntopleidingen automatisch goedgekeurd zouden moeten worden. Om deze opleidingen te bepalen verwijst hij naar de lijst die de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ieder jaar opstelt (cf. inleiding van dit advies).

De Raad dringt erop aan dat in de voornoemde wet van 22 januari 1985 wordt vermeld dat deze lijst jaarlijks bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

3. Rol van de erkenningscommissie

In het kader van de nieuwe erkenningsregeling die hij voorstelt, vindt de Raad dat het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid moet nagaan of de nieuwe criteria door de opleidingsverstrekkers worden nageleefd. In geval van twijfel zou het probleem moeten worden voorgelegd aan de erkenningscommissie die zich moet kunnen uitspreken over het intersectoraal karakter van een opleiding en over het feit of een opleiding voorbereid op een beroep waarvoor er een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat. De voornoemde wet van 22 januari 1985 zou dienovereenkomstig moeten worden aangepast.

4. Inwerkingtreding van de nieuwe erkenningsregeling

De Raad meent dat de nieuwe erkenningsregeling in werking moet treden bij het begin van het schooljaar volgend op de publicatie van de wets- en verordenende wijzigingen die noodzakelijk zijn voor de toepassing ervan. De opleidingen die vanaf dat schooljaar worden aangeboden, zullen dus met deze nieuwe regeling in overeenstemming moeten zijn.

Toch mag deze regeling geen afbreuk doen aan de opleidingen die op het ogenblik van haar inwerkingtreding van kracht zijn. Dit impliceert dat de werknemers die tijdens het schooljaar dat de inwerkingtreding voorafgaat een erkende opleiding in het kader van de oude regeling volgen – welke opleiding in principe enkele jaren duurt - deze opleiding in dezelfde omstandigheden moeten kunnen afwerken.

B. Alarmbelprocedure

De Raad herinnert eraan dat er een probleem rijst in verband met het onderzoek van de opleidingen die reeds erkend zijn door de erkenningscommissie maar die na verloop van tijd volgens bepaalde leden van de commissie niet langer stroken met de motivering op grond waarvan de erkenning werd verleend. In de huidige stand van zaken bestaat er immers geen enkele regeling die garandeert dat een dergelijke kwestie grondig wordt onderzocht en dat daarover binnen een redelijke termijn een beslissing wordt genomen.

In het voornoemde advies nr. 1.367 achtte hij het geraden dat in het kader van de werking van de erkenningscommissie een beoordelingsprocedure zou worden toegepast om na te gaan of de reden die wordt aangevoerd om een bestaande erkenning in vraag te stellen, wel correct is.

De Raad vindt dat het huishoudelijk reglement van de erkenningscommissie dat krachtens artikel 10, laatste lid van het koninklijk besluit van 23 juli 1985 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, moet voorzien in een procedure waardoor deze commissie dergelijke verzoeken kan behandelen.
